Brabants Dagblad, 31 oktober 2019

Meesterschap

Ik loop naar de kast met een stapel schriften. Een waterig herfstzonnetje doet z'n best tussen dikke regenwolken. Ik las dat de minister toestaat dat er bij gebrek aan leerkrachten, niet-bevoegde mensen voor de klas mogen of dat er online les gegeven mag worden [BD 21 oktober]. Ik denk terug aan gisterochtend. Ze hadden geen zin. Ik ook nog niet echt, trouwens. Het schakelen na zo'n vakantie is altijd lastig. Voor sommige leerlingen duurt het een dag. Soms twee of drie dagen. Voor mij als leerkracht zaak om te laten zien dat ik betrouwbaar en voorspelbaar ben. Ik doe nog steeds hetzelfde als voor de herfstvakantie. Na die eerste weken zijn we nu van een klas een groep geworden. Een groep die ervoor gaat. Er wordt keihard gewerkt. Aan eigen doelen en met elkaar. Als groep. Tijdens het zelfstandig werken voel je de rust. Ik schuif aan bij een groepje. Help met een som. En ik praat met mijn leerlingen. Hoe is het? Hoe was je vakantie? Stem af op de verschillen. De hele dag door. Individueel. In de groep. Als leerkracht maak ik verschil. Leerkracht zijn. Een vak. Een ambacht. Een mooi maar moeilijk vak. Ik sta nog bij de kast met de stapel schriften. Ik maak me zorgen. Om de kinderen. Het onderwijs. De maatschappij. De toekomst. Om mijn vak. Het mooiste vak van de wereld.

Willemijn Sas
Rosmalen

PODIUM

@ Stuur uw mening (bij voorkeur maximaal 150 woorden) onder vermelding van uw naam en woonplaats naar: opinieredactie@bd.nl

INGEZONDEN

De Heerdgangen van de handige handel

Dion van den Berg

Het is goed dat er de laatste tijd meer aandacht is voor de geschiedenis van ons zuidelijk deel van Nederland ten tijde van de Tachtigjarige Oorlog en de Gouden Eeuw. Jan van Gemert vragt er in zijn opinieartikel [BD 24 oktober] behartenswaardige dingen over. Het klopt dat de standaardvisie op die periode gebiedend is op de visie van de protestantse noordelijke Nederlanden. Die gaat inderdaad grotendeels voorbij aan de achterstelling van en de gevolgen van de oorlogen voor de zuidelijke Nederlanden.

De vraag echter, of de ontwikkeling van de Meierij aan het einde van de 16e eeuw als genocide aangemerkt kan worden, verdient een eenduidig, ontkennend antwoord. Nee, dat was geen genocide (volkerenmoord). Ik werk voor vredesorganisatie PAX al bijna 25 jaar met de vrouwen van Srebrenica en de laatste jaren ook met de gemeenschappen van de Yezidi uit Irak. Dan hebben we het over slachtoffers van genocide. Dat hebben internationale rechtbanken en de VN vastgesteld.

Veldslagen en moordpartijen zoals die in de zestiende en zeventiende eeuw plaatsvonden, eisten zeker veel slachtoffers. Maar het doel was niet om de gehele katholieke bevolking uit te roeien. Daarvoor hadden de steden in de Noordelijke Nederlanden ook te veel economische belangen in onze contreien. De wolindustrie in Tilburg kon zich in die tijd niede ontwikkelen dankzij opdrachten van bovenden rivieren. Tilburg presenteerde zich nog niet zo lang geleden als 'moderne industriestad'. Nou, het Tilburg van enkele eeuwen terug verdiende zeker het predicaat van 'de heerdgangen van de handige handel', want we verkochten onze textielproducten ook aan de Spanjaarden.

Het wordt een beetje mode om steel woorden als 'genocide' te gebruiken. Dat is niet verstandig. We moeten dat begrip zuiver hanteren, anders verliest het zijn juridische en ethische betekenis en waarde.

Dat laat onverlet dat ik, al reizend over de aanlokken, mensen corrigeer als ze het hebben over 'Holland' als ze 'the Netherlands' bedoelen. En ik zal ook zeker extra hard juichen voor elke succesvolle niet-Hollandse sporter die in Tokio omhaalt, wedstrijden in het Holland Heineken House en daar aangeeft zich niet voor Holland maar voor Nederland uit de naad getraind te hebben.

■ **Dion van den Berg** woont in Tilburg en is hoofd van het Europatsam van vredesorganisatie PAX.

Gevechten tussen Maas en Waal en de Bommeleerwaard in de Tachtigjarige Oorlog. FOTOGRAFIE DE OVERIGE MAAS

Ellende is *wel* beschreven

Jos Smits

Het artikel 'Zuidelijke Nederlanden eisen hun plek op' [BD 24 oktober] is mij uit het hart gegrepen. De ellende die de bevolking vanaf het begin van de Tachtigjarige Oorlog en ook nog enkele decennia daarna heeft door moeten maken, is onbeschrijfelijk. Toch is die ellende wel beschreven: gedegen, prettig leesbaar, goed ingebed in de algemene, politieke, sociale en religieuze omvangrijkheden van die periode en tot op het niveau van de gewone man aan toe. Jammer dat dat boek in het artikel niet wordt genoemd en daarom doe ik het hier: *Overleven buiten de Hollandse twin* door Han Verschoure. Onderzicht: *Raamsdonk, Waspik, 's Gravenmoer, Capelle, Sprang en Besoijen ridderet de Tachtigjarige Oorlog.* ISBN: 90-5027833-4 Drukker: Giamotten B.V., Tilburg 2004.

■ **Jos Smits** woont in Waspik.

'Vader des vaderlands'?

Willem van Oranje, 'Vader des vaderlands' was vanavond verplichtend voor de uitvoering van de verschroeide aarde-campagnes in de Meierij, een gebied van 120 dorpen rondom Den Bosch [BD 24 oktober]. Jaar in, jaar uit werden dorpen verbrand en ongeren verwoest met als een van de hoofddoelen om 's-Hertogenbosch, dat de kant van Spanje had gekozen, uit te hongeren en zo tot overgave te dwingen. Verschillende malen werden de bewoners van de Meierij en de Bommelerwaard genoemd hun dorpen te verlaten. De bevolking kreeg dan drie tot tien dagen de tijd om te vertrekken. Zo niet, dan hadden de soldaten vrij spel. Maar ook zonder zo'n waarschuwing werden dorpen overvallen en verwoest door het krijgsvolk van Willem van Oranje.

Met zijn gewelddadige uithongeringspolitiek en verwoesting bij de bevolking om zijn doel te bereiken, Willem van Oranje was één van de rijkste Nederlanders. Van zijn jaarinkomen van 150.000 gulden zouden tienduizenden gezinnen van keuterboeren en kleine ambachtsliedenen hebben kunnen rondkomen. 'Vader des vaderlands' is een heel onterechte benaming. Wat mij ook verrecht is: 'Moordenaar des vaderlands'. Hij spreekt Duits en Frans. Maar geen woord Nederlands. Hij zweeg over zijn oorlogsmisdaden. Ook zijn bijnaam De Zwijger is niet passend, beter was Willem de Verschrikkelijke. Maar al met al weerheid het Beatrix niet om 31 oktober een standbeeld van Willem te onthullen in Dordrecht. Natuurlijk in de stad van de gebroeders De Witt.

Wil Verhoef - van der Kaap
Den Bosch

Boerenprotest (1)

Aanvankelijk had mijn begrip voor de acties van de boeren. Tot ze geweld gingen gebruiken en vernielingen aanrichten. Vrijdag 25 oktober: chaos bij het provincielhuis. Trekkers en vrachtwagens blokkeren de wegen. Er ontstaan gevaarlijke verkeerssituaties. Moeten er eerst doden vallen? Winnaar gaat protest over in terreur!

Ace van der Spek
Sint-Michielsgestel

Boerenprotest (2)

De ingezonden brief op 29 oktober weed overduidelijk niet door Mark van den Oever zelf geschreven, dat was al snel duidelijk. Degene die dit stuk heeft geschreven (een communicatiemedewerker van een vervoerder [illegible]) moet de volgende keer [illegible] bij het taalgebruik van Van den Oever blijven, dat zou hem veel geloofwaardiger maken. Hoop de kranteredacteur niet voor de gek.

Mieke Wiegerinck
Schijndel

Boerenprotest (3)

Vijf omwonenden klagen over het carillon in Geertruidenberg, en onmiddellijk wordt het carillon het zwijgen opgelegd op de kwartieren. Een handvol activisten vinden Zwarte Piet racistisch en

A Job van den Broek bekijkt de vitrines van de expositie Design van het Derde Rijk in Den Bosch. FOTO: HOMMO CLAVERIE

binnen enkele jaren is de enige echte Zwarte Piet verbannen. Bijna duizend boeren demonstreren bij het provincielhuis in Den Bosch maar krijgen nul op het rekest. Duizenden boeren protesteren in Den Haag, maar bereiken in wezen ook niet echt resultaat. Wat moeten de boeren anders doen om ook echt gehoond te worden?

J. Schikkers
Tilburg

Boerenprotest (4)

Mooie optocht hoor, door de stad. Al die oude voertuigen en oude mannen in nog oudere uniformen [BD 28 oktober]. Maar als je op zondag het hertod van democratie en rechtsstaat herdenkt en de zaterdag daarvoor suggereert om met trekkers statenleden persoonlijk te gaan lastigvallen, dan is toch de vraag hoeveel je hebt begrepen van rechtsstaat en democratie.

Gerard Sanberg
Tilburg

'Kattig'

Ik heb genoten van het stuk 'De student, de nazi-expo en de fouten' [BD 21 oktober]. Maar één aanstoot vond ik toch een beetje gek. Er wordt gezegd: 'In de mail van de woordvoerster wordt wat kattig benadrukt dat de student daarover dus 'geen gelijk' had.' Hoewel ten eerste kan worden betwist dat de reactie per se kattig is, vraag ik me af: zou het wooed 'kattig' ook gebruikt worden als de woordvoerder een man was geweest? Het doet mij een beetje vrouwonvriendelijk aan, zeker in combinatie met het feit dat ze woordvoerster genoemd wordt in plaats van gewoon woordvoerder. Ik weet niet in hoeverre het AD/BD iets doet met seksegelijkheid in de taal, maar misschien is het iets om in het vervolg naar te kijken.

Daan Brok
Berlicum

Petje af voor Job

Heerlijk om te lezen dat er een kritische student is die zoveel kennis heeft van de militaire geschiedenis [BD 21 oktober]. De expositie Design van het Derde Rijk die te zien is in Den Bosch heeft Job de afgelopen periode enkele keren bezocht. Het feit dat Job onder anderen ondekte dat bij fooblijschriften de informatie niet klopte, daar zou je als organisatie deze jongeman toch direct in de armen willen nemen en gebruik willen maken van zijn kennis? Wat is er nog mooier dan dat onze jongere generatie zo goed op de hoogte is van onze geschiedenis. Die moet je in je team willen hebben. Maar nee, tussen de regels door lees je dat ze 'lange tenen hebben' oftewel op de pik gerazpt. Waar het is ook nog een student! Hoe is dat toch mogelijk. Beste allemaal: ben trots op onze studenten die voor onze toekomst gaan zorgen. Bij deze Job: petje af. Hopelijk blijf je kritisch maar volgens mij hoeven we ons daar geen zorgen om te maken.

Lea van Baest-Verhulst
Hilvarenbeek

Meesterschap

Ik loop naar de kast met een stapel schriften. Een waterig herfstzonnetje doet z'n best tussen dikke regenwolken. Ik las dat de minister toestaat dat er bij gebrek aan leerkrachten, niet-bevoegde mensen voor de klas mogen of dat er online les gegeven mag worden [BD 21 oktober]. Ik denk terug aan gisterochtend. Ze hadden geen zin. Ik ook nog niet echt, trouwens. Het schakelen na zo'n vakantie is altijd lastig. Voor sommige leerlingen duurt het een dag. Soms twee of drie dagen. Voor mij als leerkracht zaak om te laten zien dat ik betrouwbaar en voorspelbaar ben. Ik doe nog steeds hetzelfde als voor de herfstvakantie. Na die eerste weken zijn we nu van een klas een groep geworden. Een groep die ervoor gaat. Er wordt keihard gewerkt. Aan eigen doelen en met elkaar. Als groep. Tijdens het zelfstandig werken voel je de rust. Ik schuif aan bij een groepje. Help met een som. En ik praat met mijn leerlingen. Hoe is het? Hoe was je vakantie? Stem af op de verschillen. De hele dag door. Individueel. In de groep. Als leerkracht maak ik verschil. Leerkracht zijn. Een vak. Een ambacht. Een mooi maar moeilijk vak. Ik sta nog bij de kast met de stapel schriften. Ik maak me zorgen. Om de kinderen. Het onderwijs. De maatschappij. De toekomst. Om mijn vak. Het mooiste vak van de wereld.

Willemijn Sas
Rosmalen